

Bruxelles, 16 iunie 2023
(OR. en)

10607/23

Dosare interinstituționale:
2023/0076(COD)
2023/0077(COD)

ENER 358
ENV 687
CLIMA 304
COMPET 621
CONSOM 232
FISC 126
CODEC 1123

NOTĂ

Sursă:	Comitetul Reprezentanților Permanenți (partea I)
Destinatar:	Consiliul
Nr. doc. Csie:	7435/23 +ADD1 7440/23 +ADD1
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011 și (UE) 2019/942 în vederea îmbunătățirii protecției Uniunii împotriva manipulării pieței în cadrul pieței angro de energie Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2019/942, precum și a Directivelor (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944 în vederea îmbunătățirii organizării pieței energiei electrice a Uniunii – Abordare generală

I. INTRODUCERE

1. La 14 martie 2023, Comisia a prezentat o propunere de regulament de îmbunătățire a organizării pieței energiei electrice a Uniunii și Regulamentul de îmbunătățire a protecției Uniunii împotriva manipulării pieței în cadrul pieței angro de energie (REMIT).

2. Aceste propuneri urmează unei perioade cu prețuri foarte ridicate și volatilitate pe piețele energiei electrice observate în 2021 și 2022 și se bazează pe trei piloni – protecția consumatorilor, sporirea stabilității și a previzibilității costurilor energiei, contribuindu-se astfel la competitivitatea economiei UE, și stimularea de noi investiții în energie.

II. SITUAȚIA ACTUALĂ

1. Președinția suedeză a început negocierile privind propunerile în a doua parte a lunii martie 2023 în cadrul Grupului de lucru pentru energie. Pe baza rezultatelor acestor discuții, președinția a prezentat 5 revizuiți ale ambelor propuneri.
2. Lucrările cu privire la acestea s-au desfășurat în mod accelerat în ultimele luni și au fost, de asemenea, discutate de miniștri în cadrul reuniunii Consiliului TTE (Energie) din 28 martie 2023 de la Bruxelles, care a servit drept orientare pentru lucrările viitoare.
3. Propunerile au fost, de asemenea, discutate la nivelul Comitetului Reprezentanților Permanenți la 31 mai, principalele aspecte abordate fiind contractele bidirecționale pentru diferență, declararea unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii și mecanismele de asigurare a capacității. Comitetul a oferit președinției orientări politice și a stabilit o direcție pentru lucrările viitoare.
4. Actuala versiune revizuită cu numărul cinci, astfel cum figurează în documentele 10605/23 și 10606/23, ar trebui să servească drept bază pentru abordarea generală. Textul nou este indicat prin caractere **aldine subliniate**, iar textul eliminat este marcat cu simbolul [...]. Textul revizuirilor anterioare este marcat cu caractere **aldine**, iar eliminările sunt marcate cu simbolul **[...]**.

III. LUCRĂRILE DIN CADRUL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL ALTOR ORGANE ALE UNIUNII

1. În cadrul Parlamentului European, Comisia pentru industrie, cercetare și energie (ITRE) este lider pentru ambele dosare. Raportorul numit pentru propunerea de regulament privind organizarea pieței energiei electrice este deputatul în Parlamentul European Nicolás González Casares (S&D, Spania), iar pentru REMIT este deputata în Parlamentul European Maria da Graça Carvalho (PPE, Portugalia). Parlamentul urmează să adopte ambele rapoarte în septembrie 2023.
2. Nici Comitetul Economic și Social European, nici Comitetul European al Regiunilor nu și-au emis încă avizele.

IV. PRINCIPALELE ELEMENTE ALE PROPUNERII DE COMPROMIS A PRESEDINȚIEI

1. Statele membre și-au exprimat sprijinul pentru modul în care s-au reflectat dezbaterile din cadrul Comitetului Reprezentanților Permanenți și discuțiile din cadrul Grupului de lucru pentru energie în cursul lucrărilor privind cele patru versiuni revizuite ale celor două propuneri.
2. Din motive de securitate juridică și claritate, articolele 2 și 3 din propunerea de regulament privind piața energiei electrice, care modifică Directivele (UE) 2018/2001 și (UE) 2019/944, vor fi separate de regulamentul respectiv și vor deveni o directivă de sine stătătoare. Aceasta este o ajustare juridică și tehnică care nu afectează dispozițiile de fond ale propunerilor.
3. Modificările cele mai importante pot fi sintetizate după cum urmează:

În ceea ce privește propunerea de regulament privind organizarea pieței energiei electrice:

1. La articolul 7a din regulament, produsul de reducere a vârfurilor de sarcină care poate fi achiziționat și activat de statele membre pentru a obține o reducere a cererii de energie electrică în orele de vârf a fost legat de articolul 66a din directivă, care stabilește declararea unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii. Produsul este limitat la durata unei crize a prețurilor în temeiul articolului 66a alineatul (2).

2. La articolul 7b din regulament, datele provenite de la dispozitivele de măsurare dedicate pot fi utilizate de operatorii de sistem de transport și de operatorii de sistem de distribuție numai cu consimțământul clientului final. În cazul în care un client final nu dispune de un contor inteligent instalat sau în cazul în care contorul inteligent al unui client final nu emite datele necesare pentru a furniza servicii de răspuns al părții de consum sau servicii de flexibilitate, operatorii de sistem de transport și de operatorii de sistem de distribuție acceptă datele provenite de la un dispozitiv de măsurare dedicat, dacă sunt disponibile.
3. La articolul 8 din regulament, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală, până la 1 ianuarie 2026. Cu toate acestea, autoritatea de reglementare (ANR) a unui anumit stat membru poate acorda o derogare de la această cerință la cererea operatorului de sistem de transport relevant, până cel târziu la 1 ianuarie 2029, sub rezerva unei evaluări a impactului și a unui plan de acțiune pentru reducerea orei de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale la 30 de minute. Această derogare poate fi prelungită cu maximum trei ani, sub rezerva revizuirii planului de acțiune și a evaluării impactului. Cel târziu la 1 ianuarie 2032, ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale este cu cel mult 30 de minute înainte de ora reală.
4. În ceea ce privește articolul 9 din regulament, implementarea unor huburi virtuale regionale face în prezent obiectul unei evaluări a impactului. După o astfel de evaluare, Comisia adoptă un act de punere în aplicare care pune în aplicare organizarea pieței la termen a Uniunii pe baza huburilor virtuale regionale sprijinite cel puțin de drepturi de transport pe termen lung emise de operatorii de sistem de transport. Actul de punere în aplicare respectiv include, printre altele, o metodologie pentru definirea domeniului geografic de aplicare al huburilor virtuale regionale și o metodologie de calculare a prețurilor de referință pentru huburile virtuale regionale.
5. În ceea ce privește articolul 19 din regulament, s-a clarificat faptul că compensarea datorată capacității reduse a interconexiunilor pentru operatorii de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile dintr-o zonă de ofertare offshore îi vizează pe operatorii de centrale conectați direct la două sau mai multe zone de ofertare. Anual, această compensare nu depășește venitul total din congestii generat de interconexiunile dintre zonele de ofertare offshore în cauză.

6. În conformitate cu articolul 19a din regulament, statele membre promovează utilizarea contractelor de achiziție de energie electrică (PPA) prin eliminarea barierelor nejustificate și a procedurilor sau tarifelor disproporționate sau discriminatorii. De asemenea, s-a clarificat faptul că instrumentele de promovare a utilizării PPA-urilor pot include, fără a se limita la acestea, scheme de garantare sprijinite de stat la prețurile pieței, garanții private sau mecanisme de punere în comun a cererii de PPA-uri.
7. În ceea ce privește articolul 19b din regulament, s-a clarificat faptul că contractele bidirecționale pentru diferență se aplică noilor investiții care vizează rețehnologizarea substanțială a instalațiilor de producere a energiei electrice existente, sporirea substanțială a capacității acestora sau prelungirea considerabilă a duratei lor de viață. Pentru a integra proiectele aflate în curs de pregătire în statele membre în momentul de față, a fost adăugată perioada de tranziție corespunzătoare, și anume dispozițiile acestui articol se vor aplica numai contractelor care fac obiectul schemelor de sprijinire directă a prețurilor pentru noi investiții în producție încheiate începând cu trei ani de la data intrării în vigoare a acestui regulament. Perioada de tranziție pentru activele hibride offshore conectate la două sau mai multe zone de ofertare este stabilită la cinci ani. În ceea ce privește distribuția veniturilor rezultate din contractele pentru diferență, este delicată obținerea unui echilibru corect între acordarea de flexibilitate statelor membre și returnarea veniturilor către clienții finali. Este păstrată regula principală potrivit căreia veniturile sunt distribuite clienților finali, dar statele membre pot utiliza aceste venituri, de asemenea, pentru a finanța costurile schemelor de sprijinire directă a prețurilor sau investițiile menite să reducă costurile energiei electrice pentru clienții finali. Cota din veniturile distribuite clienților finali care sunt întreprinderi nu trebuie să depășească ponderea combinată a consumului de energie electrică al tuturor întreprinderilor. De asemenea, redistribuirea nu aduce atingere normelor privind ajutoarele de stat prevăzute la articolele 107 și 108 din TFUE. În final, a fost inclusă o exceptare pentru instalațiile la scară mică și proiectele demonstrative de energie din surse regenerabile.
8. În ceea ce privește dispozițiile din regulament privind flexibilitatea:
- În general, legăturile dintre dispozițiile privind flexibilitatea de la articolele 19c-19f au fost consolidate și clarificate.

- La articolul 19c din regulament, conținutul raportului privind nevoia de flexibilitate a sistemului a fost specificat mai în detaliu și s-a clarificat faptul că o altă autoritate sau entitate desemnată de un stat membru, care nu este autoritate națională de reglementare, poate adopta raportul și că aceasta poate solicita operatorilor de sistem de transport și operatorilor de sistem de distribuție să furnizeze informații. Raportul trebuie să țină seama de evaluarea adecvării resurselor la nivel european și de evaluările adecvării la nivel național. Ca o cerință minimă, raportul evaluează, de asemenea, barierele din calea flexibilității pe piață și propune măsuri de atenuare relevante.
 - Potrivit articolului 19d din regulament, obiectivul național orientativ vizează în prezent flexibilitatea în materie de combustibili nefosili și se bazează pe raportul întocmit în temeiul articolului 19c. Statele membre pot defini, de asemenea, obiective orientative provizorii înainte de prima prezentare a raportului.
 - În temeiul articolului 19e din regulament, statele membre pot aplica scheme de sprijinire a flexibilității în materie de combustibili nefosili care constau în plăți pentru capacitatea disponibilă în cazul în care investițiile în flexibilitatea în materie de combustibili nefosili sunt insuficiente pentru a atinge obiectivul național orientativ identificat la articolul 19d. Acest lucru nu împiedică statele membre să își abordeze obiectivele orientative prin alte mijloace.
9. În ceea ce privește mecanismele de asigurare a capacității, statele membre au exprimat necesitatea de a raționaliza procedura de aprobare. Pentru a răspunde preocupărilor statelor membre, a fost adăugată o clauză de revizuire, astfel încât Comisia să prezinte, în termen de cel mult o lună de la intrarea în vigoare a acestui regulament, un raport detaliat de evaluare a posibilităților de raționalizare și simplificare a procedurilor în temeiul capitolului IV. În acest context, Comisia trebuie să solicite agenției să modifice metodologia de evaluare a adecvării resurselor la nivel european, după caz. În plus, în termen de cel mult trei luni de la intrarea în vigoare a acestui regulament, Comisia prezintă propuneri în vederea simplificării procesului de evaluare a mecanismelor de asigurare a capacității, după caz.

10. Tot în ceea ce privește mecanismele de asigurare a capacității, statele membre au solicitat pe parcursul negocierilor să se elimine caracterul temporar și trimiterea la mecanismele de asigurare a capacității ca măsură de ultimă instanță. În pofida necesității de a limita denaturările concurenței și ale pieței interne, textele propuse recunosc că mecanismele de asigurare a capacității pot juca un rol important în asigurarea adecvării resurselor, în special în timpul tranziției către un sistem fără emisii de dioxid de carbon. În acest context, textul introduce posibilitatea de a solicita Comisiei o extindere limitată a derogărilor de la limita emisiilor de CO₂ în cadrul mecanismelor de asigurare a capacității, motivată de aspecte legate de securitatea aprovizionării.
11. La articolul 64 din regulament, la articolul 66 din directivă și în considerentul 53b, au fost acordate noi derogări Estoniei, Letoniei și Lituaniei în ceea ce privește piețele lor de echilibrare. Întrucât acestea sunt dependente de zona sincronă rusă pentru gestionarea frecvențelor, țările baltice nu au putut încă să dezvolte o piață de echilibrare funcțională proprie. Războiul de agresiune al Rusiei a sporit riscul la adresa securității aprovizionării pentru țările baltice. Prin urmare, pentru a permite dezvoltarea propriei piețe de echilibrare și conectarea la Europa Continentală, țările baltice vor fi exceptate, pentru o anumită perioadă de timp, de la anumite cerințe aplicabile piețelor de echilibrare existente.
12. Articolul 66 și considerentul corespunzător 53g introduc derogări pentru Cipru de la articolul 40 alineatul (4) și articolul 54 alineatul (2), până când sistemul de transport din Cipru va fi conectat la sistemele de transport ale altor state membre prin interconectare.
13. În ceea ce privește dispozițiile din directivă privind consumatorii:
 - Considerentul 46 clarifică faptul că clienților ar trebui să li se permită să aibă mai multe puncte de contorizare și facturare acoperite de punctul unic de racordare pentru spațiul lor. În acest caz, s-a acordat mai multă flexibilitate statelor membre pentru a stabili aceste norme la nivel național. În plus, a fost adăugată posibilitatea de a utiliza sisteme de contorizare inteligentă care pot acoperi în mod direct mai multe puncte de contorizare.

- La articolul 11a și în considerentul 44, s-a adăugat că statele membre pot scuti furnizorii care oferă doar contracte cu prețuri dinamice de obligația de a oferi contracte cu prețuri fixe și pe durată determinată, cu condiția ca acest lucru să nu aibă un impact negativ asupra concurenței și să permită menținerea unei game suficiente de contracte cu prețuri fixe și pe durată determinată.
- La articolul 15a și în considerentul 51 privind partajarea energiei, au fost clarificate responsabilitățile de echilibrare între clienții activi. În plus, toate drepturile și obligațiile consumatorilor prevăzute se aplică clienților finali implicați în sisteme de partajare a energiei. Mai mult, s-a clarificat faptul că conceptul de partajare a energiei nu aduce atingere normelor naționale aplicabile pentru autorizarea furnizorilor.
- La articolul 27a și în considerentul 48, s-a clarificat faptul că această directivă nu interferează cu schemele existente de furnizori de ultimă instanță. În acest sens, în cazul în care un stat membru a desemnat deja un furnizor de ultimă instanță înainte de intrarea în vigoare a directivei, nu este necesar să se desfășoare o nouă procedură de desemnare a furnizorului de ultimă instanță. În plus, este posibilă desemnarea furnizorului de ultimă instanță fie înainte, fie în momentul în care furnizorul nu își îndeplinește obligațiile.

- La articolul 66a și la considerentul 53, Consiliului i s-a acordat o marjă de discreție procedurală mai mare pentru a lua hotărâri când se poate vorbi de o criză a prețurilor energiei electrice. Consiliul, acționând pe baza unei propuneri a Comisiei, ar trebui să stabilească, printr-o decizie de punere în aplicare, existența unei crize a prețurilor energiei electrice la nivel regional sau la nivelul Uniunii, iar decizia ar trebui, de asemenea, să precizeze valabilitatea acesteia în timp, care poate fi de până la un an. În ceea ce privește factorii declanșatori, criteriile privind piața angro au fost menținute în principal în conformitate cu propunerea Comisiei, dar se introduce posibilitatea de a exclude perioadele de prețuri anormale din calculul prețurilor foarte ridicate. În același timp, criteriile privind piața cu amănuntul au devenit mai flexibile, în parte prin introducerea unui interval pentru nivelul creșterilor bruște ale prețurilor cu amănuntul ale energiei electrice, și în parte prin reducerea evaluării prospective a duratei preconizate a acestor prețuri de la șase luni la trei luni. În cele din urmă, se adaugă un mecanism de prelungire a perioadei de valabilitate a deciziei de declarare a unei crize a prețurilor la nivel regional sau la nivelul Uniunii, care va face obiectul unei evaluări a Comisiei și al unei propuneri a Comisiei.
- În ceea ce privește perioada de transpunere a directivei, regula generală de șase luni este menținută în conformitate cu propunerea Comisiei. Cu toate acestea, a fost introdusă o perioadă de douăzeci și patru de luni pentru articolul 4 privind libertatea de a alege furnizorul și articolul 15a privind partajarea energiei, spre a facilita procesele de punere în aplicare ale statelor membre.

În ceea ce privește REMIT:

- a) La articolul 2 punctul 20a și la considerentul 10, la cererea mai multor delegații pentru a detalia propunerea, a fost inclusă o definiție a „registrlui de ordine”.
- b) La articolele 4a și 9a și la considerentele 11 și 12, în ceea ce privește platformele de publicare a informațiilor privilegiate (IIP) și mecanismele de raportare înregistrate (RRM), s-a adăugat că agenția ar trebui să aibă competența de a retrage o autorizație în anumite cazuri. În plus, Comisia a fost împuternicită să adopte acte de punere în aplicare pentru a clarifica și mai mult punerea în aplicare a dispozițiilor privind RRM și IIP. Ulterior, aceste articole se vor aplica numai după ce Comisia va adopta actele de punere în aplicare relevante.
- c) La articolul 9 și la considerentul 18a, cerința referitoare la participanții la piață din Uniune care sunt rezidenți sau stabiliți într-o țară terță a fost modificată. În prezent, aceasta impune acestor participanți la piață să desemneze un reprezentant în statul membru în care își desfășoară activitatea, în loc să declare un sediu, pentru a oferi mai multă claritate statelor membre.
- d) În ceea ce privește articolul 13, ACER își poate exercita competențele în jurisdicția statelor membre, cu excepția cazului în care autoritatea națională de reglementare obiectează pe motiv că a deschis în mod oficial sau că desfășoară o investigație cu privire la aceleași fapte sau că a efectuat o investigație cu privire la aceleași fapte și a constatat existența sau absența unei încălcări. ACER informează autoritatea națională de reglementare și alte autorități vizate înainte de a face acest lucru. ACER își poate exercita competențele în cazul în care autoritatea națională de reglementare nu ia măsurile necesare pentru a da curs solicitării ACER în cazurile care au un impact transfrontalier. După finalizarea investigației sale, ACER întocmește un raport de investigație în care își prezintă constatările.

- e) Tot la articolul 13 s-a adăugat că agenția își poate exercita competențele, fără a aduce atingere alineatului (3a), în cazul în care autoritatea națională de reglementare competentă îi solicită să își exercite competențele în ceea ce privește actele care au un impact transfrontalier.
- f) La articolul 13a, referitor la inspecțiile la fața locului efectuate de ACER, s-a clarificat faptul că inspecțiile se pregătesc și se efectuează în strânsă cooperare și în coordonare cu autoritățile naționale. Competențele ACER în ceea ce privește inspecțiile la fața locului au fost detaliate în continuare pentru a oferi mai multă claritate. De asemenea, s-a adăugat că inspecțiile la fața locului în spații private nu pot fi efectuate fără o autorizație prealabilă din partea unei autorități judiciare.
- g) Articolul 13c, în ceea ce privește garanțiile procedurale ale investigațiilor ACER, a fost consolidat prin detalierea dreptului persoanelor care fac obiectul investigației sale de a prezenta observații cu privire la faptele care le privesc înainte de adoptarea raportului de investigație de către ACER în temeiul articolului 13.
- h) La articolul 16b s-a clarificat faptul că orientările și recomandările agenției nu au caracter obligatoriu și că agenția nu va fi în măsură să publice informații dacă o autoritate națională de reglementare nu respectă aceste orientări sau recomandări.
- i) La articolul 18 și la considerentul 18 au fost aduse modificări pentru a se asigura o aplicare mai coerentă a amenzilor administrative în toate statele membre. Pentru a realiza acest lucru, a fost inclusă o listă de criterii pentru stabilirea acestor amenzi administrative, precum și a nivelului acestora. În plus, s-a acordat mai multă flexibilitate statelor membre prin introducerea posibilității de a stabili amenzi mai mici, care urmează să fie stabilite de la caz la caz. De asemenea, au fost adăugate proceduri în cazurile în care sistemul juridic al unui stat membru nu prevede amenzi administrative.

V. CONCLUZII

1. Având în vedere cele menționate anterior, Consiliul este invitat să examineze textele de compromis ale președinției, astfel cum figurează în documentele 10605/23 și 10606/23, să rezolve orice chestiuni nesoluționate care ar putea apărea în cursul reuniunii și să ajungă la un acord cu privire la abordarea generală a Consiliului, în vederea viitoarelor negocieri cu Parlamentul European.
-